

Tadeusz Łaszkiewicz, Agnieszka Łaszkiewicz, Krzysztof Świgoń

Sowinki, gm. Mosina, woj.
poznańskie, St. 23B, AZP 56-27/28

Informator Archeologiczny : badania 24, 52

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

szerokości) pas terenu położony między utwardzoną drogą wiejską, a skarpą, która powstała w wyniku prowadzonych przed kilkoma latami prac inwazyjnych.

Badaniami ratowniczymi objęto 22,3 m² powierzchni cmentarzyska odkrywając 9 obiektów: 6 grobów popielnicowych (w tym jeden bez obstawy kamiennej), 1 ciałopalny bezpopielnicowy w obstawie kamiennej oraz konstrukcję z kamieni niezawierającą przepalonych kości (obiekt 8). Ponadto wyeksplorowano oznaczony numerem 9 obiekt, którego regularna konstrukcja (duża płyta kamienna obstawiona jednowarstwowym wieńcem otoczków oraz, od strony NNE bardzo dużym głazem) pozwala interpretować go jako obstawę wybranego grobu ciałopalnego.

Odkryte pochówki wystąpiły głęboko (na poziomie od — 0,70 do — 0,90 m), co wiązać należy z akumulacją warstw, które narastały przez kilkaset lat wskutek działalności gospodarczej oraz zniszczeń późnośredniowiecznych i nowożytnych budynków. Groby usytuowane były w dwóch — oddalonych od siebie o 0,8 m — rzędach, które przebiegały po linii NNE-SSW, a więc równoległe do brzegu jeziora.

Inwentarz pochówków (popielnice przeważnie przykryte misami) jest jednolity pod względem formalnym i typologicznym (niezdobione popielnice o baniastych, obmazywanych palcami brzuścach, płaskich, wyodrębnionych dnach i wygładzonych, krótkich szyjkach; płaskodenne misy często zdobione odciskami paznokcia).

Na podstawie podwyższonych załomów brzuśców popielnic (na szyjki przypada 25-30% wysokości naczyń) odkryte groby datować należy na środkowy i późny podokres lateński.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

Przewiduje się kontynuację prac.

Sowinki, gm. Mosina woj. poznańskie St. 23A patrz okres rzymski

Sowinki, gm. Mosina
woj. poznańskie
St. 23B AZP 56-27/28

Pracownia Konserwacji Zabytków
w Poznaniu — Spółka z o.o. Pra-
cownia Naukowo-Badawcza

Badania prowadził mgr Tadeusz Łaszkiwicz (autor sprawozdania) przy udziale studentów archeologii UAM: Agnieszki Łaszkiwicz i Krzysztofa Świągala. Zleciło Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego, finansowała zaś Dyrekcja Rozbudowy Miasta Poznania. Drugi sezon badań. Osada ludności kultury przeworskiej, przede wszystkim z młodszego okresu przedrzymskiego, ponadto ślady osadnictwa z końca neolitu / początku epoki brązu, pojedyncze fragmenty ceramiki schyłkowołużycko (?) — pomorskiej i wczesnośredniowiecznej.

Przewidziany do eksploracji w drugim sezonie badań wykopaliskowych wykop ulokowano w południowej i południowo-zachodniej części zweryfikowanego przez ubiegłoroczne prace inwentaryzacyjne obszaru stanowiska 23B (w obrębie kompleksu stanowisk określonego całościowo jako Sowinki 23). Celem było uściślenie zasięgu stanowiska, rozpoznanie ewentualnego zróżnicowania chronologiczno-kulturowego tej strefy osady, a także rozpoznania relikwów zabudowy i zagospodarowania przestrzeni. Odkrywkę pod wykop przygotowano przy użyciu spychacza gąsienicowego z dźwigną nadkład prócznicy ornej (o miąższości ok. 30 cm) oraz (częściowo) warstwę kulturową — łącznie o miąższości do 50/60 cm. Odkrywką „związana” była narożnikiem północno-wschodnim z wykopem z sezonu 1989. Zbadano całość odkrywkę, tj. powierzchnię 2300 m². Wyróżniono 5 obiektów nieruchomych, w tym jamę, 2 dołki postupowe(?) i 2 obiekty o nieokreślonej funkcji (z dużą zawartością rumoszu grud polepy). Zebrano również stosunkowo liczny ruchomy materiał zabytkowy, w tym: ok. 2.000 fragm. ceramiki, ok. 1.750 grud polepy, 20 artefaktów krzemiennych, fragm. 2 toporków kam., ostrogę żel., nóż żel., kilka innych zabytków, ponadto próbki żużla żel. i węgla drzewnych.

Wyniki sezonu 1990 potwierdzają wielokulturowy charakter stanowiska — ze zdecydowaną przewagą materiałów z osady ludności kultury przeworskiej, przede wszystkim z młodszego okresu przedrzymskiego, mniej zaś z początków okresu wpływów rzymskich. Wyróżniono ponadto ślad osadnictwa z końca młodszej epoki kamienia — początków epoki brązu oraz nieliczne fragmenty ceramiki schyłkowołużycko (?) — pomorskiej z wczesnego i środkowego okresu lateńskiego i z okresu wczesnego średniowiecza (z końcowych jego faz).

Z punktu widzenia archeologicznych potrzeb konserwatorskich stwierdzić można, że stanowisko zostało rozpoznane w stopniu dostatecznym, dlatego też nie przewiduje się dalszych systematycznych badań wykopaliskowych. Zastrzeżono natomiast u inwestora stały nadzór archeologiczny w przypadku prac ziemnych na stanowisku.

Dokumentacja z badań oraz materiały zabytkowe — do czasu pełnego opracowania — znajdują się w Pracowni Naukowo-Badawczej PKZ — Spółka z o.o. w Poznaniu.

Sowinki, gm. Mosina woj. poznańskie St. 23C patrz okres halsztacki

Strumienno, gm. Krosno Odrzańskie St. 4a patrz okres rzymski